Súd:	Okresný súd Bratislava V
Spisová značka:	6C/384/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1515213099
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Rusňáková
ECLI:	ECLI:SK:OSBA5:2018:1515213099.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V. v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Rusňákovou,
v právnej veci žalobcov : 1/ JUDr. R. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, F. F., zast. JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom, Horná 65/A, Banská Bystrica, 2/ V. U., nar. XX.XX.XXXX, zomrela dňa XX.XX.XXXX, 3/ K.. E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, F. F., zast. JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom, Horná 65/A, Banská Bystrica proti žalovaným: X/Andrej U., nar. XX.XX.XXXX bytom M. 4, F., zast. Mgr. Milanom Vallom, advokátom, Vajnorská43, Bratislava, 2/ KOOPERATÍVA poisťovňa,a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti takto:

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 1/ sumu 20.000,- Eur, a žalobkyni 3/ sumu 10.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných.

II. Súd konanie voči žalobkyni 2/ z a s t a v u j e.

III. Žalobcom 1/, 3/ súd p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia 1, 2, 3 sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 12.06.2015 domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k zaplateniu sumy vo výške spolu vo výške 50.000 Eur nemajetkovej ujmy spojenej s ochranou osobnosti spoločne a nerozdielne. Žalobcovia 1/ a 2/ žiadali priznať každému po 20.000 Eur a žalobkyňa 3/ sumu 10.000 Eur a náhradu trov konania titulom nemajetkovej ujmy spojenej s ochranou osobnosti. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaný 1/ dňa 15.06.2012 zapríčinil dopravnú nehodu tým, že nerešpektoval dopravné predpisy a spôsobil z nedbanlivosti usmrtenie Tatiany U., dcéry žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobkyne 3/. Žalobcovia dôvodili tým, že konaním žalovaného 1/ došlo k násilnému pretrhnutiu úzkych rodinných a citových väzieb žalobcov a toto predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, predovšetkým do ich práva na súkromie a rodinný život. So zreteľom na to, že morálna satisfakcia nie je v danom prípade postačujúca, domáhajú sa žalobcovia nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri dopravnej nehode, ktorú zapríčinil žalovaný 1/ zahynula ich najbližšia príbuzná, dcéra a sestra a jej úmrtie je pre žalobcov vo veľkej miere traumatizujúce. Medzi rodičmi a nebohou dcérou existovalo veľmi silné citové puto a tak isto aj medzi sestrami. Smrť dcéry a sestry zapríčinila v ich živote veľkú a vážnu životnú zmenu. Žalobcovia vystavení takejto tragédii pod vplyvom straty dôležitého člena rodiny upadli do depresií a v citovej oblasti pociťujú neopísateľnú bolesť znásobovanú uvedomovaním si hrôzy a strachu, ktorú nebohá musela pred smrťou prežívať. Z nečakanej smrti milovanej dcéry a sestry prežívali žalobcovia nielen neopísateľný pocit úzkosti, smútku, zúfalstva ale aj šoku. Túto stratu prežívajú s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Vzniknutá trauma a duševné útrapy sú zo života žalobcov

prakticky neodstrániteľné a prejavujú sa na ich psychickom stave. Žalobcovia absolvovali terapiu u psychiatra a nakoľko sa jednalo rodinného známeho, nie sú o tom záznamy. Konaním žalovaného 1/ im bola spôsobená ujma, ktorá úplne bráni napĺňať ich citové potreby, teda nemajetková ujma v danom prípade postihuje sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, teda emocionálna sféra. Výšku nemajetkovej ujmy vzhľadom k tomu, že neexistuje konkrétne ustanovenie, ktoré by ju upravovalo, si navrhovatelia vypočítali s ohľadom na doterajšiu súdnu prax tak, že v obdobnom prípade pri smrti zamestnanca sa vychádzalo z násobku denného vymeriavacieho základu mzdy, a teda 730-násobok tohto základu prestavuje 46.000,- Eur. Žalovaný 1/ ako vodič a majiteľ motocykla zn. L. J. XXXX R, X.: F. 2, U.: R ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej došlo k usmrteniu M. U. mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným 2/.

2) Žalobca 1/ vo výsluchu strany sporu uviedol, že jeho dcéra bola plná elánu a života, veľmi sa tešila, že prvý jej pracovný rok, bol hodnotený riaditeľkou školy veľmi dobre, mala z toho úprimnú radosť. Dcéra bola slobodná, mala však vážnu známosť. Posledný rok žila v Bratislave. Keď sa dozvedel čo sa stalo, oznámil mu to duchovný policajného zboru v Banskej Bystrici, nechcel tomu veriť. V živote si nevedel predstaviť čo robiť v takej situácii, v tej chvíli sa mu zastavil život. Riešil otázku, či žiť alebo nežiť. Celkom reálne rozmýšľal nad samovraždou. V tom si však uvedomil, že má ešte druhú dcéru. Mal depresívne stavy, nevládal sa s tým vyrovnať. V tej najťažšej situácii mu pomohla rodina a priateľ psychiater, u ktorého však absolvoval liečbu iba ako priateľ, nie medikamentóznu. Každodenný život sa rodine zmenil a celá rodina trpí tým, že žalovaný 1/ svojim nezodpovedným konaním rodine takto zasiahol do života. Pretrhol tak úzke rodinné citové väzby, a to považujú žalobcovia za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv, predovšetkým práva na súkromie a rodinný život, a preto sa domáhajú satisfakcie. Medzi žalobcom 1/ a dcérou M. existovalo silné citové a rodinné puto. Tragédia, ktorá rodinu postretla ich veľmi zasiahla. Dcéra im chýba vo všetkých oblastiach života. Žalobca 1/ sa snažil všemožne zaradiť do života po tejto tragédii, avšak sťažovalo mu to konanie žalovaného 1/, ktorý sa v trestnom konaní snažil vyviniť a používal na to rôzne metódy, napríklad znevažovanie nebohej dcéry. Poukázal taktiež na to, že dodnes sa rodine neospravedlnil a odmietal uznať vinu, napriek tomu, že bolo jednoznačne preukázané, že jazdil nezodpovedne rýchlo a bol vinný.

3) Žalobkyňa 2/ sa domáhala rovnakého nároku s odôvodnením, že nebohá bola jej dcéra. V priebehu konania žalobkyňa 2/ zomrela dňa 12.02.2018 a preto súd konanie voči nej zastavil s poukazom na ustanovenie §161 ods.1 a 2 CSP. Právo na ochranu osobnosti (§11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) je právom osobnej povahy, ktoré zaniká fyzickou smrťou a neprechádza na dedičov. Ak žalobca v priebehu konania zomrie, súd konanie zastaví. Právo na ochranu osobnosti ako aj nárok na nemajetkovú neprechádza dedením.

4) Žalobkyňa 3/ vo výsluchu strany sporu uviedla, že s touto tragédiou, ktorá ich postihla bojuje rodina každý deň a ich trápenie znásobujú dni keď by mala sestra narodeniny, meniny, alebo sú dušičky. So sestrou mala veľmi dobrý citový vzťah a každý deň jej chýba. Veľmi ťažko o tom dokáže hovoriť, pretože sa jej to hlboko citovo dotýka. Trauma rodiny je tak veľká, že sa nedá opísať slovami. K výške nemajetkovej ujmy uviedlo zhodne ako žalobca 1/.

5) Žalovaný 1/ uviedol, že so žalobou nesúhlasí. Je toho názoru, že nemajetková ujma by mala byť hradená zo zákonného poistenia, ktoré mal uzatvorené na motocykel. Uviedol, že je pravdou, že 15.06.2012 o 23:45 hod. v noci zapríčinil dopravnú nehodu a stalo sa, že došlo z nedbanlivosti k usmrteniu poškodenej M. U.. K tomuto skutku došlo z nedbanlivosti, keď prekročil povolenú rýchlosť, avšak poukázal na to, že sa jedná o úsek, kde sa často stávajú dopravné nehody. Keď sa to stalo tak podnikal a mal nejaké finančné prostriedky, preto v trestnom konaní so svojím advokátom navrhol nejaké finančné odškodnenie pre rodinu, avšak advokát protistrany sa k tomu nevyjadril. Nešlo o nijakú konkrétnu sumu, avšak vtedy mal nejaké úspory a mal z čoho plniť. V súčasnej dobe nemá žiadne úspory a finančné prostriedky. Čo sa týka ospravedlnenia rodine, uviedol, že rodine poslal list, má od neho podací lístok a ak list nebol poštou doručený on za to nemôže. Uviedol, že poškodená bola pod vplyvom alkoholu a trestný súd toto nezobral vôbec na zreteľ, preto to zdôraznil v tomto konaní. Mal za to, že v tomto konaní žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, nakoľko nijakým spôsobom nepreukázali odôvodnenosť svojich nárokov. Poukázal na to, že výška nemajetkovej ujmy by nemala byť neprimeraná a nemala by dosahovať mieru bezdôvodného obohatenia. Suma, ktorú žiadali priznať žalobcovia je neprimerane vysoká a v tomto smere navrhol súdu, aby analogicky aplikoval zákon o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi. Žalovaný 1/ uviedol, že žalobcovia iba skonštatovali, že im vznikla ujma v osobnostnej sfére a že dopravná nehoda, ktorá sa stala predstavuje zásah do ich práva na súkromie, avšak tieto tvrdenia nijako nepreukázali.

6) Žalovaný 2/ žiadal žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť s tým, že nie je v konaní pasívne vecne legitimovaný. Poukázal na doterajšie rozhodnutia a judikatúru súdov v obdobných veciach , napr. na rozsudok Najvyššieho súdu 3Cdo/301/2012, kde je konštatované, že náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť hradená zo zákonného poistenia motorových vozidiel. Ďalej poukázal na to, že náhrada nemajetkovej ujmy má byť primeraná a nemá predstavovať bezdôvodné obohatenie. Uplatnená suma zo strany žalobcov je príliš vysoká. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci Kontrová c/a SR z 31.05.2007, kde pani Kontrovej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 12.500,- Eur na jedno dieťa, pričom došlo k zabitiu dvoch detí, nie k dopravnej nehode. Súd by mal brať zreteľ analogicky na výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na zákon o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi. Vo svojich vyjadreniach namietal, že žalobcami uplatnený nárok nemá oporu v zákone č. 381/2001 Z.z. vo svojich vyjadreniach poukazoval na rozhodnutia všeobecných súdov a rozhodnutia NSSR v ktorých bola riešená otázka, že nemajetková ujma nie je škoda. Pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov konania.
7) Žalobcovia výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy odôvodnili všeobecným opisom a poukázali na judikatúru v podobných prípadoch ako je vyššie uvedené. Na preukázanie majetkových pomerov žalovaného neprodukovala žiadna zo strán žiadne dôkazy.

8) Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu a čítaním listinných dôkazov založených v súdnom spise a oboznámením sa z pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 1T 143/2013 a zistil, že žalovaný 1/ bol odsúdený za skutok - dopravnú nehodu, ktorá sa stala dňa 15.06.2012 o 23:45 hod., tak, že žalovaný 1/ riadil motocykel zn. L. J. XXXX R, X.: F. 2, U.: R ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej došlo k usmrteniu M. U. tak, že nerešpektoval dopravné predpisy a neprispôsobil rýchlosť jazdy motocykla svojim schopnostiam a stavu vozovky a v rýchlosti 110km / hod., nesprávnou technikou jazdy zrazil poškodenú prechádzajúcu po riadne vyznačenom priechode pre chodcov a nedal jej prednosť a poškodená následkom devastačných zranení nezlučiteľných so životom zomrela. Poškodená utrpela devastačné poranenia ako úrazovo krvácavý šok, roztrhnutie aorty s krvácaním do dutiny hrudnej, zlomeninu lebečnej spodiny, krvácanie do komorového systému mozgu, pomliaždenie pľúc, otvorenú zlomeninu pravého predkolenia, zlomeninu ľavej ramennej kosti, zlomeninu panvy, pomliaždenie obličky vľavo. U žalovaného 1/ alkohol v dychu zistený nebol. V danom úseku však mohol jazdiť max.50 km rýchlosťou. Za to, že svojou nedbanlivosťou spôsobil smrť poškodenej M. U. bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere tri roky a deväť mesiacov a bol mu uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu na sedem rokov. Žalovaný 1/ bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody vo výške 1.714,88 Eur a so zvyškom nároku bol poškodený odkázaný na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.09.2014.
9) Zo znaleckého posudku číslo 43/2012 ktorý súd použil ako listinný dôkaz, na koľko tento bol vyhotovený pre účely trestného konania súd zistil, že jednoznačne nehodu zavinil žalovaný 1/. Námietka žalovaného 1/, že poškodená mala v krvi zistený alkohol vo výške 0,99 promile bola v tomto konaní irelevantná, nakoľko z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sa touto skutočnosťou v trestnom konaní súdy nezaoberali preto sa tým nezaoberal súd ani v tomto konaní, pričom námietku žalovaného 1/ súd vyhodnotil ako účelovú v snahe odpútať pozornosť od jeho zavinenia aj keď neúmyselného.
10) Podľa §11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho, mena a prejavov osobnej povahy.
11) Podľa §13, ods. 1, ods. 2 a ods. 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

12) Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

13) Podľa R 21/1995: Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§13, ods. 2 Občianskeho zákonníka) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia (§13, ods. 1 OZ), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti.

14) Podľa R 29/2001: Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

15) Ustanovenia §11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi. Môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému každý právny štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústava SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma, funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraďuje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenie §11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi.

16) Ochrana osobnosti ako všeobecné osobnostné právo je subjektívne právo každej fyzickej osoby bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, náboženstva atď., ktoré tvorí súhrn jednotlivých čiastkových osobnostných práv, predmetom ktorých je osobnosť fyzickej osoby ako celku v jej telesnej a morálnej jednote. Je to súbor čiastkových práv a slobôd, ktorých predmetom sú nehmotné hodnoty (stránky) osobnosti fyzickej osoby. Všeobecné osobnostné právo možno vymedziť aj jeho základnými znakmi a to: všeobecnosť, absolútny charakter, časová neobmedzenosť, nehmotný charakter predmetu, nescudziteľnosť a nepremlčateľnosť. Pre úspešné uplatnenie žalôb stanovených v §13 ods. 1 OZ je potrebné, aby sa jednalo o neoprávnený zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť alebo len ohroziť osobnosť fyzickej osoby, v dôsledku čoho vznikne nemajetková ujma (nie je vylúčené, aby vznikla aj majetková ujma, avšak v takom prípade sa aplikujú ustanovenia o zodpovednosti za škodu podľa OZ). Zásah do osobnosti fyzickej osoby je zásah, ktorý poruší alebo len ohrozí osobnosť fyzickej osoby bez ohľadu na zavinenie pôvodcu zásahu, t.j. v prípade zásahu do osobnosti fyzickej osoby platí objektívna zodpovednosť.

17) Podľa čl. 8 odseku l Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Z ustanovenia čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

18) Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydlia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Medzi fyzickými osobami v rámci ich súkromného a rodinného života existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, porušením práva na život jednej z nich preto

môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení §13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Ide o upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov od neoprávnených zásahov, alebo poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje OZ v §13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. (Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009)
19) Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma.

20) Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a bude spočívať v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, je právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

21) Súd sa zaoberal aj námietkou žalovaného 2/ ohľadom jeho pasívnej legitimácie nakoľko žalovaný 2/ tvrdil, že žaloba je voči nemu nedôvodná z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nárokom, ktorý by bol krytý z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný 2/ uviedol že žalobcovia odvodzujú jeho pasívnu legitimáciu s existencie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Nakoľko však ide o povinné zmluvné poistenie jeho rozsah je stanovený zákonom, konkrétne §4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poistený má právo aby poisťovateľ za neho nahradil škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, a náklady škodu vzniknutú poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou, pričom náhrada nemajetkovej ujmy a nároky vyplývajúce z práva na ochranu osobnosti nie sú totožné s náhradou škody na zdraví. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, č. k. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.04.2011. Podľa uvedeného rozhodnutia (okrem iného) odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa §13 Občianskeho zákonníka od škody podľa §420 a nasl. OZ potvrdzuje aj znenie ustanovenia §16 OZ, podľa ktorého: "Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu." t.j. nárok na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti a z neho plynúce nároky sú samostatnými právnymi inštitútmi, upravenými na rôznych miestach OZ. Štát určil v zákone č. 381/2001 Z.z. rozsah poistenia zodpovednosti za škodu

spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobu žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov konania.
22) Súd poukazuje na to, že aj keď sa otázka pasívnej legitimácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa §13 a nasl. OZ za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR riešená (rozsudok 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016) v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z §13 ods. 2 OZ. Súd sa pri riešení tejto otázky odklonil od rozhodovacej praxe, pričom vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 17.08.2016 sp. zn. I. ÚS474/2016, kde v obdobnej veci bola sťažnosť poisťovne odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v tomto rozhodnutí zaujal názor, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 920/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ako aj náhradu na základe zodpovednosti poistného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Poukázal na ďalšie svoje rozhodnutie pod sp. zn. III. ÚS/646/2012, na základe ktorého aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§11 a §13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd k danému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla ako aj aplikujúc extenzívny pojem náhrada škody. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný v danej veci.
23) Po vykonaní dokazovania a po skutkovom a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že návrh žalobcov je dôvodný čo do základu a výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

24) Súd prihliadol pri rozhodovaní na okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode a teda zohľadnil ten fakt, že vinníkom nehody bol žalovaný. Je potrebné zdôrazniť, že k vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite a tento zásah musí byť neoprávnený, teda protiprávny. Musí ísť o zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Ďalej musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a neoprávnenosťou zásahu. Teda nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcie.

25) Žalobcovia svoj nárok opierali o tvrdenie, že v dôsledku dopravnej nehody zapríčinenej žalovaným došlo k zásahu do ich súkromia a ich rodinný život tým neodvratne utrpel, ťažko sa vyrovnávajú s faktom, že nebudú mať v ďalšom živote pri sebe dcéru a sestru, že utrpel ich emocionálny život, keď ich rodinné vzťahy boli nadštandardné a spôsobuje im to duševné útrapy. Tým, že žalovaný spôsobil dopravnú nehodu pri ktorej došlo k úmrtiu dcéry a sestry došlo k zbúraniu ich vzťahov a väzieb a tým aj k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostalých. Z výpovedí žalobcov vyplynulo, že pozostalí naozaj veľmi ťažko znášajú a citovo spracúvajú to, že už nikdy sa dcéra a sestra domov nevráti a chýba vo všetkých oblastiach života dokonca tak, že žalobkyňa 2/ musela navštevovať psychiatra. Naviac už nikdy nebudú spoločne absolvovať zážitky, ktoré vyplývajú z rodinného prostredia a života. Súd má za to, že žalobcovia dostatočne preukázali rodinné a citové väzby s nebohou ako aj to, že im veľmi chýba. Rodinu bolo možno považovať za stabilnú aj vzhľadom k tomu, že rodičia mali spolu dve deti a ich manželstvo trvalo viac ako 30 rokov a skončilo až smrťou žalobkyne 2/. Duševné útrapy je možné vyjadriť ako vnútorné mučivé pocity, ktoré môžu ale nemusia mať priamu väzbu na telesné

zranenia (prežívaná trýzeň, strach a utrpenie, negatívne vnímaný stres, smútok, zármutok, zľaknutie, znepokojenie.) Pod pojem duševná útrapa môžeme zahrnúť aj psychickú bolesť. Psychická bolesť je možná duševná reakcia na zásah do práva človeka. Psychická bolesť môže mať rôzne podoby. Je zrejmé, že pri každom zásahu do prirodzeného práva človeka je treba skúmať či k psychickej ujme skutočne došlo a či ujma má pôvod v konaní škodcu, teda či jednanie škodcu skutočne bolo takej povahy, že viedla k tvrdeným duševným útrapám. Zo zmyslu zákona a obsahu pojmu duševné útrapy vyplýva, že sa musí jednať o intenzívne mučivé pocity, teda psychický diskomfort, ktorý sa vymyká bežnému prežívaniu poškodeného. Súd je toho názoru, že je na mieste (po tom čo bol konštatovaný zásah zavineným konaním žalovaného 1/ do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život) postup a použitie ustanovenia §13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru že je na mieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že žalobcovia svoje tvrdenia nijako nepreukázali, súd je toho názoru, že žalobcovia boli vypočutí ako strany sporu a vzhľadom na charakter sporu a skutočnosť, že duševné útrapy a citové ujmy sú ťažko preukázateľné súdu, vzhľadom na následok dopravnej nehody a osoby žalobcov postačovala ich výpoveď ako dôkazný prostriedok. Naviac akékoľvek iné, napríklad svedecké výpovede o tom ako prežívali smrť svojej blízkej by ešte viacej na nich pôsobilo trýznivo.

26) Súd pri zohľadnení všetkých skutkových okolností a kritérií v danej veci dospel k názoru, že návrhu je potrebné vyhovieť. Pri rozhodovaní o žalobe súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že žalovaný 1/ sa žalobcom doteraz neospravedlnil a nevyjadril nad svojím konaním ozajstnú ľútosť. List s ospravedlnením, ktorý mal byť doručený žalobcom im podľa ich tvrdenia doručený nebol a žalovaný 1/ existenciu takéhoto ospravedlňujúceho listu nijako nepreukázal. Žalobcovia sa však ospravedlnenia v tomto konaní nedomáhali. Žiadna peňažná náhrada nemôže nahradiť ľudský život a rodinnú pohodu, avšak môže následky straty a následky neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov čiastočne zmierniť a to formou zadosťučinenia. V danej veci súd považoval, aj s ohľadom na okolnosti prípadu ako aj s ohľadom na ekonomickú situáciu v našej krajine, sumu 20.000 Eur pre rodiča a sumu 10.000 Eur pre sestru ako náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, keď na túto sumu žalovaných 1/, 2/ zaviazal zaplatiť každému zo žalobcov spoločne a nerozdielne a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

27) Vychádzajúc aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (III. ÚS 209/04) súd sa všetkými námietkami strán sporu nezaoberal.

28) Podľa §255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29) Žalobcovia 1/ a 3/ boli v konaní úspešní, preto im súd priznal náhradu v plnej výške.

30) Po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle §262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súdny úradník samostatným uznesením rozhodne o výške náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava V.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za
následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§29 zákona č. 233/1995 Z.z.).